

Søren Bøllingtoft Knudsen

Er ministrenes brug af spinstrategier effektiv?

Hvis en regering ønsker genvalg, er det afgørende, at dens ministre forstår det politiske spil. En central del af dette spil er spillet om skyldsunddragelse. Her kan ministre benytte forskellige spinstrategier. Spørgsmålet er, hvilke spinstrategier ministrene anvender, samt hvor effektive strategierne er. Dette undersøges ved at sammenligne seks danske ministres anvendelse af spinstrategier baseret på indholdskodning af 1412 artikler fra *Politiken*. Analyserne viser, at trods ændringer i hvilke strategier ministrene benytter, er anvendelsen af spinstrategier ikke øget de seneste tyve år. Mest effektiv er anvendelsen af én spinstrategi, næstmest effektivt er passivitet, og værst er det at kombinere flere spinstrategier. Endelig er hurtigt respons hverken mere eller mindre effektiv end langsom.

Den danske centraladministration er inddelt i en række sideordnede ressortområder. Som følge af ministerstyret er hvert område hierarkisk organiseret og ledes af en politisk udnævnt minister. Ministrene er altså politiske forvaltningschefer med retligt og politisk ansvar for ministeriernes drift (Binderkrantz et al., 2009). Det betyder, at ministrene kan høste ros (*credit*), når målsætninger nås men ofte må indkassere ris (*blame*), når politiske tiltag slår fejl (Mortensen, 2012).

Økonomisk og psykologisk adfærdsforskning har i den forbindelse vist, at ris og ros vægtes forskelligt. Vi mennesker har med andre ord asymmetriske risikopræferencer (Kahneman og Tversky, 1979). Konkret kan asymmetrien beskrives som en negativitetsbias, da tab vægtes tungere end gevinster af samme nominelle størrelse (Hood, 2011). Dette gælder såvel intra- som interpersonelt, det vil sige, når vi vurderer andres adfærd (Moynihan, 2012).

For ministrene betyder denne negativitetsbias, at der kan opstå en nulfejlskultur, hvor det synes vigtigere (negativt) at undgå fejltrin end (positivt) at opnå målsætninger. Hvorvidt noget opfattes som et problem afhænger imidlertid af, hvordan det fremstilles eller frames (Mazzoleni og Schulz, 1999; Slothuis, 2010). Det samme gør sig gældende for spørgsmålet om, hvem der i så fald er skyldig. Disse spørgsmål udgør to helt centrale dimensioner i ”spillet” om blame (*avoidance*) (Weaver, 1986; Pierson, 1996).

For at undgå problemer kan ministrene følge et *ex ante* forsigtighedsprincip (Stark, 2011; Mortensen, 2013a). Hvis noget alligevel *ex post* frames som værende problematisk, kan ministrene forsøge at ændre denne framing eller

forsøge at undgå at få skylden (McGraw, 1991). I begge tilfælde anvender ministrene spinstrategier.

Begrebet spinstrategi er helt centralt i denne undersøgelse og defineres som forsøg på at påvirke offentlighedens vurderinger af konkrete sager (Hood, 2011; Mortensen, 2012). Således omfatter begrebet både aktiv og passiv adfærd, der har til hensigt at påvirke vurderingen af en sag (McGraw, 1991).

Tidligere studier har primært fokuseret på *ex ante* strategier, hvor aktører eksempelvis forsøger at indrette institutionelle rammer på en sådan vis, at risikoen for at få skyld mindskes (Giger og Nelson, 2011; Mortensen, 2013b). Derfor fokuserer jeg på *ex post* strategier, der anvendes, efter et givet problem er opstået (Hood, 2011). *Ex post* vurderinger af sagsforløb er desuden særligt interessante, fordi de knytter sig til spørgsmål om ministeransvarlighed og dermed ministerstyrets demokratiske legitimitet (Fischer, 2012).

Vi ved forbausende lidt om, hvorvidt og hvordan ministrene forsøger at unddrage sig skyld. På denne baggrund undersøger jeg følgende problemstilling:

Hvilke *ex post* spinstrategier anvender danske ministre, og hvor effektive er strategierne?

Teori

The blame game

Som ministeriernes spydspidser er ministre både magtfulde og udsatte. Hvis regeringen skal genvælges, er det afgørende, at ministrene forstår det politiske magtspil (Twight, 1991). En central del af dette magtspil er, hvad Hood (2011) betegner *the blame game*: Et spil hvor rationelle aktører forsøger at undgå at pådrage sig skyld.

Hood definerer i den forbindelse skyld (*blame*) som ”det at tilskrive noget, der opfattes som værende dårligt eller forkert, til en person eller enhed” (2011: 6). Situationer, hvor noget opfattes eller frames som værende problematisk, kalder jeg problemsituationer (Mazzoleni og Schulz, 1999).

Spillet aktører findes på alle niveauer i og uden for ministerierne. Jeg fokuserer imidlertid udelukkende på situationer, hvor ministre er potentielle *blame takers*. Jeg undersøger ikke, hvem der er *blame makers* og bringer problemer samt skyldsspørgsmål på banen (Hood, 2011).

Der findes flere typologier over spinstrategier (McGraw, 1990; Hood, 2011; Wiese, 2011). Desværre synes de alle at være utilfredsstillende: Hoods typologi (2011) udtømmer eksempelvis ikke mulighedsrummet for strategier og har store overlap mellem de enkelte typer. Hood præsenterer blandt andet brugen

af undskyldninger som en selvstændig strategi men samtidig som en del af gruppen af vindende argumenter.

Wiese (2011) blander ligeledes typerne sammen, når hun eksempelvis skriver, at én strategi er benægtelse, hvilket omfatter benægtelse af enten problem eller skyld, samtidig med at disse sidstnævnte strategier hver især udgør selvstændige typer.

Både Hood (2011) og Wiese (2011) har dog fat i de to grundlæggende dimensioner i spørgsmålet om blame avoidance: problem (*harm*) og skyld (*agency*). På baggrund af disse dimensioner opstiller og benytter jeg følgende typologi:

Tabel 1: Typologi over aktive, ex post spinstrategier

	Acceptere problem	Benægte problem
Acceptere skyld	Undskylde	Minimere problem
Benægte skyld	Minimere skyld	Benægte

Hvis en minister anerkender at være skyldig, er den mest troværdige reaktion at tilstå og undskylde. Hvis ministeren ikke anerkender at være skyldig, kan vedkommende forsøge at minimere egen skyld ved eksempelvis at flytte skylden til andre aktører eller argumentere for, at problemet ikke kunne have været undgået.

En tredje spinstrategi er problemminimering. Her kan ministeren eksempelvis komme med konkrete løsningsforslag eller vise, hvordan der arbejdes på sagen. Endelig kan ministeren benægte, at der er tale om et problem og dermed et skyldsspørgsmål ved eksempelvis at tage afstand fra andres framing af situationen og præsentere en ny fortolkning.

Bemærk, at spørgsmålet om, hvorvidt noget er en problemsituation, hovedsageligt handler om omverdenens opfattelse af harm og agency, hvorimod valget af spinstrategi afhænger af ministerens opfattelse af ditto. Forskellige opfattelser af problemsituationer kan således lede til forskellige forsøg på at (re-) frame situationerne (Slothuus, 2010; Hood, 2007). Hvis en aktør fejlfortolker en problemsituation og benytter en upassende spinstrategi, må vedkommende ofte skifte strategi. Dette kan koste troværdighed og mindske chancen for, at vedkommende kan unddrage sig skylden (Hood, 2011).

Hvor ofte benytter ministrene spinstrategier?

Spillets bane forstås som det offentlige rum og mere specifikt nyhedsmedierne som arena for offentlig kommunikation og meningsudveksling. Nyhedsmedier

påvirker i udpræget grad befolkningens opfattelse af offentlige emner (Gilens og Murakawa, 2002) og udgør derfor et oplagt udgangspunkt for studier af spillet om skyldsunddragelse (Mortensen, 2013a).

Journalister på nyhedsmedier beskrives sjældent som neutrale eller objektive budbringere men derimod som selvstændige aktører med betydning for udviklingen af (potentielle) problemsituationer (Cook, 2005; Wolfsfeld, 2011).

Når journalister og nyhedsredaktioner vælger, hvilke historier de vil bringe, samt hvilke vinkler de anlægger på historierne, gøres det blandt andet på baggrund af de fem klassiske nyhedskriterier: væsentlighed, sensation, identifikation, konflikt og aktualitet (Togeby et al., 2003).

Problemsituationer, hvor potentielle blame takers er ministre, vil ofte være væsentlige for offentligheden, konfliktfyldte og aktuelle men kan ligeledes være sensationelle og i visse tilfælde leve op til kriteriet om identifikation. Altså er det sandsynligt, at de fleste, hvis ikke alle sådanne problemsituationer, dækkes af nyhedsmedierne.

Udvælgelsen af nyheder sker desuden på baggrund af moralske og professionelle normer for god journalistik (Wolfsfeld, 2011). Nogle journalister ser sig selv som den fjerde statsmagt, der holder øje med landets politiske ledelse og antager rollen som befolkningens advokat eller vagthund. Dette har angiveligt ført til, at politikken er blevet medialiseret (Togeby et al., 2003). Heri ligger, at politik er blevet afhængig af massemedierne, som former politikens indhold såvel som politikens framing og timing (Mazzoleni og Schulz, 1999; Thesen, 2013).

Med til historien hører den teknologiske udvikling, som har gjort det lettere at sammenligne (inkonsistente) udtalelser og handlinger over tid (DeSantis, 2006). De allestedsnærværende, 24-7-medier har skabt et stigende mediepres (Henry, 2007), der beskrives som en af hovedårsagerne til, at man før årtusindeskiftet begyndte at ansætte særlige (medie-)rådgivere – såkaldte spindoktorer (Rigsrevisionen, 2009; Strömbäck, 2008).

Samtidig er samfundsvidenskaberne begyndt at måle og klassificere, hvilke spinstrategier ministrene anvender (Sulitzeanu-Kenan, 2010; Mortensen, 2012). En potentiel sideeffekt ved øget forskningsmæssigt fokus på spinstrategier kan være øget politisk eller praktisk fokus på samme. Når mange undersøger, hvorvidt spinstrategier bliver mere udbredt, kan dette således blive en selvopfyldende profeti (Hood, 2011). På baggrund af disse argumenter udleder jeg følgende hypotese:

H1: Ministrenes anvendelse af ex post spinstrategier er øget de seneste 20 år.

Er spinstrategier effektive?

I forbindelse med problemsituationer er målet ifølge teorien at undgå skyld og bremse den negative omtale så hurtigt som muligt (Weaver, 1986). Dette er direkte mål for ex post spinstrategiers effektivitet.

Hidtil er ex post spinstrategiers effektivitet udelukkende målt indirekte. Først af McGraw (1990, 1991) der, via eksperimenter i spørgeskemaer, bad tilfældigt udvalgte respondenter angive, hvilke fiktive politiske udsagn de fandt mest tilfredsstillende som forklaringer på fiktive problemer. Senere har Wiese (2011) målt effektivitet ved at undersøge, hvorvidt konkrete skandalesager fik karrieremæssige konsekvenser for de involverede ministre i form af eksempelvis aftrædelser eller afsættelser.

På tværs af disse studier lyder konklusionen, at spinstrategier sjældent er effektive. Desuden synes der ikke at være noget mønster i, hvilke ex post strategier der er mest effektive. Med et klassisk udsagn synes spinstrategier højst at få aktørerne "ud af ilden og ind på stegepanden" (Austin, 1956: 7).

Bobocel og Farrell (1996) argumenterer dog for, at hurtig respons er bedre end langsom, fordi hurtig respons giver potentielle blame takers større mulighed for at påvirke, hvordan problemsituationer udlægges offentligt.

På denne baggrund udledes følgende hypoteser:

H2: Forskellige ex post spinstrategier er lige (in)effektive.

H3: Jo hurtigere (langsommere) ministre anvender ex post spinstrategier, des mere (mindre) effektive er de.

Design og metode

Komparativt casestudie

For at kunne gå i dybden med analysen af hver enkelt sag, hvor en minister er involveret i en problemsituation, har jeg begrænset antallet af analyseenheder (ministre) til seks. Disse er udvalgt strategisk efter logikken i et Most Similar Systems Design.

Da jeg hverken havde forhåndskendskab til ministrenes brug af spinstrategier eller strategiernes effektivitet, kunne jeg hverken udvælge ministre efter undersøgelsens primære uafhængige eller afhængige variabler. Derimod har jeg udvalgt analyseenheder, så jeg opnår systematisk variation på nogle potentielt betydningsfulde, bagvedliggende variabler, samtidig med at jeg holder alle øvrige tredjevariabler konstante.

Man kan forestille sig, at ministre, der står i spidsen for brede departementer med politikforberedende kompetencer og ressourcer, får anderledes rådgivning end ministre fra smallere departementer og derfor anvender andre spinstrate-

gier. På samme vis kan man forestille sig, at ministre fra fagspecifikke ministerier får anderledes faglig rådgivning end ministre fra tværgående ministerier og derfor benytter andre spinstrategier. Endelig kan karakteristika ved forskellige ressortområder potentielt påvirke ministrenes muligheder for eller tilbøjelighed til at anvende forskellige spinstrategier.

Disse forhold påvirker samtidig potentielt spinstrategiernes effektivitet. Derfor udvælges ministre fra ministerier med systematisk variation på ovennævnte forhold. Bemærk, at kontrollen, jf. undersøgelsens komparative logik, udføres gennem parvise sammenligninger på tværs af ministerierne. De tre ministerier, der inddrages i undersøgelsen, er vist i tabel 2. Tabellens oplysninger er gældende for hele undersøgelsesperioden 1993-2013.

Tabel 2: Ministerier samt deres organisering, orientering og størrelse

Ministerium ^a	Organisering ^b	Orientering ^c	Størrelse ^d
Justitsministeriet	A60-model: bredt	Tværgående ministerium	185,6 (163,3) mio. kr.
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	A60-model: bredt	Fagministerium	163,5 (129,0) mio. kr.
Beskæftigelsesministeriet	A60-model: smalt	Fagministerium	104,8 (105,7) mio. kr.

a. Ministeriernes navne varierer i nogen grad inden for undersøgelsesperioden.

b. A60-modellen er departement-styrelsesmodellen. Brede departementer har (i modsætning til smalle) politikforberedende kompetencer.

c. Justitsministeriet er tværgående, da justitsministeren ikke blot skal forholde sig til spørgsmål vedrørende eget ressort men også spørgsmål om eksempelvis miljø, trafik og integration.

d. Størrelse måles som departementets ikke-inflationskorrigerede driftsbevilling for 2012 (1996 i parentes), jf. Finansloven (<http://www.oes-cs.dk/bevillingslove/>).

Hood (2011) argumenterer for, at partifarve ikke påvirker, hvilke spinstrategier der benyttes. Derfor vælger jeg udelukkende at inkludere socialdemokratiske ministre. Ved at holde position (minister) og partitilhørsforhold (S) konstante, kontrollerer jeg samtidig for aktørernes politiske præferencer, partistyrke, hvorvidt partiet er regeringsbærende og dermed kan trække på embedsværket, socialisering af partimedlemmer samt partiledelse og dennes linje i forhold til ekstern kommunikation (Hood, 2011; Thesen, 2013).

Da jeg udelukkende undersøger brugen af spinstrategier i Danmark, holdes en række institutionelle, kulturelle og historiske variabler desuden konstante. Det drejer sig om indretningen af det politiske system, valgsystemet, central-

administrationens overordnede organisering, antallet af politiske vetospillere samt graden af korporatisme (Christiansen og Rommetvedt, 1999; Hood, 2011; Thesen, 2013).

For at undersøge udviklingen i ministrenes anvendelse af spinstrategier har jeg indsamlet tidsseriedata. Undersøgelserperioden omfatter konkret Nyrup-regeringen (1993-2001) og Thorning-Schmidt-regeringen (2011-2013). Tabel 3 viser, hvilke ministre der inddrages.

Tabel 3: Regeringsperioder, ministerposter, ministre og ministerperioder

Regering	Ministerpost	Minister	Ministerperiode
Thorning-Schmidt	Justitsminister	Morten Bødskov	Oktober 2011- November 2013
	Fødevarerminister	Mette Gjerskov	Oktober 2011- August 2013
	Beskæftigelsesminister	Mette Frederiksen	Oktober 2011- November 2013
Nyrup	Justitsminister	Erling Olsen	Marts 1993- September 1994
	Fødevarerminister	Ritt Bjerregaard	Februar 2000- November 2001
	Beskæftigelsesminister	Ove Hygum	Marts 1998- November 2001

Det er omdiskuteret, hvorvidt personlige karakteristika ved aktører påvirker, hvor effektivt de kan anvende forskellige spinstrategier (Shaw og McMartin, 1977; Hood, 2011). I undersøgelsen har jeg variation på køn, alder og uddannelsesniveau men finder ingen systematiske variationer på tværs af disse forhold, og de omtales derfor ikke yderligere. Derimod synes politisk erfaring at spille en rolle, hvorfor denne variabel omtales kort i analysen.

Opsamlende sætter dette design mig i stand til at foretage særdeles robuste hypotesetests på et område med megen teori men sparsom empirisk viden. Samtidig tillader designet, at undersøgelsens resultater kan generaliseres til andre ressortområder og ministerperioder i nyere tid i Danmark.

Dataindsamling og indledende kodning

Alle tidligere studier af ex post spinstrategier har omhandlet (reelle eller fiktive) skandalesager (Bobocel og Farrell, 1996; Conlon og Murray, 1996; McGraw, 1990; Wiese, 2011). Dette er særdeles uhensigtsmæssigt, da den gode spinstrategi netop forhindrer, at en problemsituation udvikler sig til en skandale.

Når man begrænser caseuniverset til skandaler, introducerer man en markant case-selection bias. En skævhed der potentielt forklarer, hvorfor hidtidige studier har konkluderet, at forskellige spinstrategier er lige ineffektive.

Jeg inkluderer derimod alle problemsager, hvor ministrene er potentielle blame takers. Dette er situationer, hvor ministrene selv og/eller andre opfatter noget som værende problematisk – ”the harm dimension of blame”, hvorfor spørgsmålet om ansvarsplacering opstår – ”the agency dimension of blame” (Hood, 2011: 17).

Nyhedsmedier er, som nævnt, arena for spillet om skyldsunddragelse, hvorfor data til denne undersøgelse stammer herfra. Ifølge Thesen (2013) er der stor overensstemmelse mellem indholdet i forskellige medier. Da jeg ikke ønsker at foretage sammenligninger på tværs af mediekanaler, har jeg valgt udelukkende at inkludere trykte artikler fra *Politiken*. Dette er landets største dagblad og udkommer i knap 100.000 eksemplarer alle hverdage (Dansk Oplagskontrol, 2013). *Politiken* antages derfor at dække hovedparten af – hvis ikke alle – problemsituationer, der involverer danske ministre.

Konkret har jeg indsamlet samtlige (3144) artikler fra *Politiken*, hvor de seks ministre omtales og/eller udtaler sig inden for undersøgelsesperioden. Jeg analyserer dermed populationsdata. Artiklerne er fundet på Infomedias database ved brug af søgninger på ministrenes for- og efternavne såvel som trunkerede søgninger på ministerierne og ministrenes titler, eksempelvis justitsminist*.

Fra bruttolisten af artikler frasorterede jeg de artikler, der ikke omhandler problemsituationer (1732 artikler). Det var forholdsvis simpelt at afkode, om artiklerne omtaler et problem (harm) og/eller tildeler skyld (agency).

Følgende eksempel illustrerer dette: I artiklen ”Rockerborge går fri af bandepakke” omtaler justitsminister Morten Bødskov indholdet i en ny bandepakke. ”Baggrunden er et år med intens bandekrig [...] flere registrerede skudepisoder [...] og] højt tempo i rekrutteringen af nye medlemmer til de her modbydelige grupperinger” (Hvilsom, 2013: 6). Foruden regeringen anerkender både Venstre og Enhedslisten problemet (harm).

Imidlertid debatteres bandepakkens kvalitet og dermed placering af skylden (agency) for det eksisterende og potentielt fortsatte bandeproblem. I modsætning til justitsministeren mener Venstre-politikeren Karsten Lauritzen og

borgmester Mikkel Warming fra Enhedslisten, at bandepakken er utilfredsstillende (Hvilsom, 2013).

Artiklen kodes således som en problemsituation, hvor ministeren anerkender problemet men ikke mener, han bærer nogen skyld, og hvor andre aktører ligeledes anerkender problemet men samtidig opfatter ministeren som værende skyldig.

På samme vis indholdskodede jeg samtlige 1412 inkluderede artikler. I denne proces grupperede jeg løbende artiklerne efter, hvilken problemsag de omhandler. Ovennævnte artikel er eksempelvis én ud af 11 artikler, der omhandler en problemsituation, jeg i analyseøjemed har betegnet ”Bandekamp”.

Samlet set identificerede jeg 683 problemsager.¹ Tabel 4 viser brutto- og nettoantallet af artikler samt problemsager for hver af de inkluderede ministre.

Tabel 4: Ministre, antal artikler og antal problemsager

Minister	Brutto antal artikler	Netto antal artikler	Antal problemsager
Morten Bødskov	627	247	114
Mette Gjerskov	206	74	43
Mette Frederiksen	721	226	117
Erling Olsen	522	281	118
Ritt Bjerregaard	583	261	122
Ove Hygum	401	323	169
I alt	3144	1412	683

Operationalisering og måling af primære variable

Næste skridt var at indholdskode artiklerne kvalitativt efter en lukket kodeliste baseret på artiklens teoriabsnit. Herunder præsenteres operationaliseringen af først de uafhængige og dernæst de afhængige variable.

For hver artikel kodede jeg, hvorvidt ministeren benytter en eller flere spinstrategier. Hvis ministeren får kritik i en artikel, men ikke udtaler sig, kodes dette som tavshed. Tavshed kan være udtryk for et aktivt valg såvel som manglende mulighed for at udtale sig. Hvis ministeren derimod udtaler sig, kodes udsagnet jf. typologien i tabel 1.

Den teoretiske forventning er, at ministre anvender forskellige strategier, alt efter hvordan de opfatter forskellige problemsituationer. De fire aktive spinstrategier – undskyldte, benægte, minimere problem og minimere skyld – ad-

skiller sig relativt markant fra hinanden, men for at tydeliggøre sondringerne, præsenteres herunder nogle eksempler fra kodningsprocessen, hvor strategierne anvendes.

Hvis ministeren anerkender problemets tilstedeværelse såvel som egen skyld, er den teoretiske forventning, at vedkommende vil undskylde. Det gjorde justitsminister Erling Olsen eksempelvis i artiklen ”Minister beklager langstrakt voldssag”. Efter kritik fra medlem af retsudvalget, Svend Aage Jensby, ”beklager” justitsministeren og uddyber, at ”[d]et er overordentlig trist, at sagen [der omtales] trækkes i langdrag” (Poulsen, 1994: 6).

Hvis ministeren hverken anerkender problemets tilstedeværelse eller egen skyld, er forventningen, at vedkommende vil benytte en benægtelsesstrategi. Det gjorde fødevareminister Mette Gjerskov eksempelvis i forbindelse med en sag om salg af beskyttet mose.

I artiklen ”Strandtudse kan stoppe Nordeuropas største skydebane” kritiserer Danmarks Naturfredningsforening regeringen og hævder, at ”man kan ikke bare sløjfe værdifuld natur i en krisetid”. Fødevareministeren anerkender ikke problemet men fastholder, at hun ”er positiv over for at sælge den statsejede mose” – ikke mindst fordi ”Jammerbugt lover at etablere et dobbelt så stort areal med såkaldt erstatningsnatur” (Rothenborg, 2013: 6).

Hvis ministeren anerkender problemet men benægter selv at være skyldig, kan vedkommende forsøge at minimere egen skyld. Denne spinstrategi benytter arbejdsminister Ove Hygum eksempelvis i artiklen ”De ældre lades i stikken”. Anbefalingerne fra en udvalgsrapport får hård kritik af LO, hvortil arbejdsministeren svarer, at ”[r]apporten er udtryk for et grundigt analysearbejde i forhold til hele arbejdsmarkedslovgivningen. Det ville være temmelig idiotisk, hvis regeringen så bort fra det store stykke forarbejde, som er lavet” (Pedersen, 1998: 10).

Ministeren anerkender de udfordringer eller problemer, som rapportens anbefalinger vil indebære, men forsøger at holde afstand til skyldsspørgsmålet ved at argumentere for, at det vil være ”idiotisk” at se bort fra anbefalingerne.

Hvis ministeren anerkender egen (potentielle) skyld men ikke mener, der er tale om et problem, kan vedkommende forsøge at minimere problemet ved enten at negligere problemets omfang eller præsentere løsninger.

Sidstnævnte strategi benytter Ritt Bjerregård eksempelvis i artiklen ”Aktion mod gensplejset mad”. Her udtaler ministeren, at hun vil ”stramme kursen over for virksomheder, der sælger fødevarer med gensplejse ingredienser uden at oplyse forbrugerne om indholdet”, ved at indføre ”administrative bøder [...] [h]vis reglerne overtrædes” (Lindhardt, 2000: 1).

For at gøre data klar til statistiske analyser, oversatte jeg indholdskodningerne til simple dummyvariabler grupperet omkring problemsituationer. Samtidig kodede jeg, hvorvidt de pågældende ministre blev fremstillet som skyldige i første omtale af problemsituationerne (Skyldig fra starten) samt hvilke(n) strategi(er) ministrene benyttede i første omtale af hver problemsituation (Startstrategi).

Dernæst målte jeg effekten af spinstrategierne. Med en antagelse om, at ministre ønsker at minimere omfanget af negative omtaler af sager vedrørende eget ressort, indfanger første variabel ganske simpelt, hvor mange negative omtaler hver problemsituation får. Variablen "Antal omtaler" måles ved at tælle antal artikler knyttet til problemsituationerne.

Med en antagelse om, at ministre ønsker at unddrage sig skylden for problemer, undersøgte jeg ligeledes, hvorvidt ministrene fremstiles som værende skyldige i sidste omtale af hver enkelt problemsituation. Variablen "Ministeren

Table 5: Interkoderreliabilitetstest foretaget på 10 pct. af kodningerne på artikelniveau, svarende til 1562 koder

Variabel	Krippendorffs alpha
Andres opfattelse:	
Er der et problem?	1,000
Er ministeren skyldig?	0,942
Ministerens opfattelse:	
Er der et problem?	0,898
Er ministeren skyldig?	1,000
Ministerens adfærd:	
Undskyld	1,000
Benægte	0,859
Minimere skyld	0,929
Minimere problem	0,941
Tavshed	1,000
Antal omtaler (af en given problemsag)	0,993
Regeringsperiode (Thorning-Schmidt-regeringen)	1,000

Alle variabler (på nær "Antal omtaler", behandlet som ratioskaleret) er behandlet som nominelle variabler i testen. Variablerne "Strategikombinationer", "Skyld fra starten", "Startstrategi" og "Ministeren får skyld" er baseret på ovenstående koder, hvorfor interkoderreliabiliteten ikke er testet for disse.

får skyld” måler således udfaldet af the blame game. Hvis brugen af spinstrategier har været effektiv, undgår ministeren skyld.

Endelig er der foretaget en interkoderreliabilitetstest for både de uafhængige og afhængige variabler. Her er 10 pct. af indholdskodningen på artikelniveau gentaget svarende til 142 kodninger per variabel. Graden af overensstemmelse mellem første og anden kodning er testet ved hjælp af Krippendorffs alpha, og resultatet fremgår af tabel 5. Som tabellen viser, er der overvejende god overensstemmelse mellem de to kodninger.

Analyse

Ikke øget men anderledes anvendelse af spinstrategier

Udtalelser såvel som ikke-udtalelser kan være udtryk for anvendelsen af en spinstrategi (Hood, 2011). For at teste H1 undersøger jeg imidlertid, om ministrenes anvendelse af aktive, ex post spinstrategier er øget på tværs af de to regeringsperioder.

Andelen af problemsager, hvor ministrene mindst én gang undlader at udtale sig til pressen, er 0,42 under Nyrup-regeringen og 0,36 under Thorning-Schmidt-regeringen. Altså synes anvendelsen af aktive spinstrategier at være øget. Forskellen mellem disse andele er dog ikke statistisk signifikant ($\chi^2 = 0,025$; $p = 0,874$). Med andre ord kan jeg ikke forkaste nulhypotesen om statistisk uafhængighed mellem regeringsperiode og anvendelsen af tavshed som strategi.

Billedet bliver mere komplekst, når jeg sammenligner andelen af problemsager, hvor ministrene slet ikke udtaler sig til pressen på noget tidspunkt. Her er andelen 0,21 under Nyrup-regeringen men hele 0,39 under Thorning-Schmidt-regeringen. Disse forskelle er dog heller ikke statistisk signifikante ($\chi^2 = 1,646$; $p = 0,199$).

Ovenstående er særdeles interessant i lyset af, at blame-situationen har ændret sig markant. Andelen af problemsager, hvor ministrene frames som værende skyldige, er således 0,44 under Nyrup-regeringen men hele 0,76 under Thorning-Schmidt-regeringen ($\chi^2 = 56,815$; $p < 0,001$). Dette stemmer overens med min teoretiske forventning og skal ses i lyset af, at ministrenes egne opfattelser af egen skyld er nærmest uændrede. Andelen for sidstnævnte er henholdsvis 0,02 under Nyrup-regeringen og 0,03 under Thorning-Schmidt-regeringen.

Selvom anvendelsen af aktive, ex post spinstrategier ikke kan siges at være øget de seneste 20 år, er der sket en udvikling i, hvilke strategier der anvendes. Tabel 6 viser, at ministrenes tilbøjelighed til at undskylde er faldet signifikant ($p = 0,016$), mens deres tilbøjelighed til at benægte er steget ($p = 0,051$). An-

Table 6: Udviklingen i ministrenes anvendelse af de fire aktive, ex post spinstrategier fra Nyrup- til Thorning-Schmidt-regeringen

Spinstrategi	Regering	Andel sager hvor strategi anvendes	χ^2 ; p-værdi
Undskyldte	Nyrup	0,02	5,8; 0,016
	Thorning-Schmidt	0,0001	
Benægte	Nyrup	0,08	3,799; 0,051
	Thorning-Schmidt	0,14	
Minimere skyld	Nyrup	0,13	0,438; 0,508
	Thorning-Schmidt	0,11	
Minimere problem	Nyrup	0,36	1,332; 0,249
	Thorning-Schmidt	0,40	

delene af sager, hvor ministrene forsøger at påvirke framingen af skylds- og problemspørgsmålet, er derimod overordnet set uændrede.

For at undersøge hvor robuste disse resultater er, har jeg foretaget en række MANOVA-undersøgelser ved hjælp af OLS-regressionsanalyser, hvor jeg kontrollerer for potentielt betydningsfulde, bagvedliggende variabler på meso- og mikroniveau. Det drejer sig jf. teori afsnittet om bredden af departementet, ministeriets orientering, ressortområdets karakteristika samt individuelle karakteristika ved ministrene. Da flere af disse variabler samvarierer (*tolerance* < 0,1), introduceres de i separate blokke. Dermed undgår jeg at bryde forudsætningen om fravær af multikollinearitet.

Resultaterne af disse tests understøtter ovenstående resultater, både hvad angår brugen af aktive ex post spinstrategier og passivitet. Analyserne viser samtidig, at den stigende anvendelse af benægtelsesstrategien især er drevet af udviklingen på justitsministeriets ressort.

På mikroniveau viser analyserne, at ministrenes politiske erfaring påvirker deres tilbøjelighed til at anvende forskellige spinstrategier. Jo større erfaring, desto oftere benytter ministrene benægtelsesstrategier eller undlader at udtale sig. Derimod korrelerer erfaring negativt med minimering af både skylds- og problemopfattelsen.

Få spinstrategier virker bedre end flere strategier i kombination

Ministrene kan jf. min typologi benytte én passiv samt fire aktive, ex post spinstrategier. Strategierne kan desuden kombineres på op til 30 forskellige

måder per sagsforløb. I min undersøgelsesperiode benytter ministrene de 19 strategikombinationer, der vises i tabel 7.

Tabellen viser desuden resultaterne fra fire OLS-regressionsanalyser af spinstrategiernes relative effektivitet med og uden kontrol for, hvorvidt ministeren frames som værende skyldig i første omtale af en problemsag (Skyld fra starten).

På tværs af modellerne i tabel 7 ses et tydeligt mønster: Det er langt mere effektivt, både i forhold til at nedbringe antallet af negative omtaler og undgå at få skylden i sidste ende, at anvende få spinstrategier frem for flere i kombination. Dette strider imod H2.

Det er samtidig interessant, at de aktive spinstrategier synes at være nogenlunde lige effektive, når de anvendes hver for sig. Dette ses tydeligst i model 1 og 2, hvor benægtelse, minimering af skyld og minimering af problem alle mindsker antallet af omtaler signifikant sammenlignet med referencekategorien tavshed. Den ustandardiserede regressionskoefficient for undskyldningsstrategien er ligeledes negativ men insignifikant. Dette skyldes formodentlig, at undskyldningsstrategien anvendes relativt sjældent, jf. tabel 6.

Konstanterne i model 1 og 2 angiver, at problemsager gennemsnitligt omtales omkring 1,5 gange i tilfælde, hvor ministrene helt undlader at udtale sig. Hvis ministrene benytter én enkelt spinstrategi, bringes antallet ned omkring 1. Benyttes to strategier samtidig, har det enten ingen signifikant effekt på antal omtaler eller ligefrem en negativ effekt.

Der synes konkret at være en tendens til, at én aktiv strategi i kombination med tavshedsstrategien virker negativt. Endnu værre bliver det, når ministrene benytter tre eller fire strategier i kombination. Sidstnævnte kan ligefrem øge antallet af negative omtaler mere end 12 gange gennemsnitligt, et resultat der er signifikant på et 99 pct. signifikansniveau.

En indvending imod dette ræsonnement er, at ministre har mulighed for at benytte flere strategier i sager, der spænder over længere tid. Hvis det ikke er antallet af strategier, der påvirker antal omtaler, men derimod sidstnævnte, der muliggør førstnævnte, er der tale om et endogenitetsproblem. I mine data er der en tendens til, at antallet af strategier, der anvendes, korrelerer positivt med antal omtaler. Ikke desto mindre er der sager, der omtales op til seks gange, men hvor kun én strategi anvendes, og sager med få omtaler, hvor flere strategier anvendes.

Et andet mål for effektivitet er strategiernes evne til at flytte skyld væk fra ministeren. Af tabel 7 fremgår det, at både skylds- og problemminimeringsstrategien er særdeles effektiv til skyldsunddragelse (model 3). Derimod virker det direkte imod hensigten at undskylde. Disse resultater virker intuitive men

Table 7: Undersøgelse af spinstrategierne relative effektivitet, målt som antallet af negative omtaler i et sagsforløb, samt hvorvidt ministre får skylden i sidste omtale af problemsituationen

	Model 1***	Model 2***	Model 3***	Model 4***
Konstant	1,629*** (0,151)	1,493*** (0,179)	0,612*** (0,033)	0,14*** (0,02)
Undskyldte (U)	-0,205 (0,88)	-0,293 (0,882)	0,331* (0,193)	0,025 (0,099)
Benægte (B)	-0,481* (0,289)	-0,496* (0,289)	0,035 (0,063)	-0,016 (0,033)
Minimere skyld (S)	-0,475* (0,285)	-0,414 (0,288)	-0,252*** (0,062)	-0,042 (0,032)
Minimere problem (P)	-0,364* (0,19)	-0,276 (0,2)	-0,382*** (0,042)	-0,078*** (0,023)
Tavshed (T)	Reference	Reference	Reference	Reference
Strategikombinationer:				
U+S	0,371 (1,949)	0,268 (1,949)	0,388 (0,426)	0,029 (0,22)
U+T	0,371 (1,132)	0,268 (1,133)	0,388 (0,248)	0,029 (0,128)
B+S	0,49 (1,95)	0,462 (1,948)	0,106 (0,426)	0,01 (0,219)
B+P	1,136 (0,747)	1,168 (0,746)	-0,019 (0,163)	0,091 (0,084)
B+T	2,291*** (0,7)	2,305*** (0,7)	-0,093 (0,153)	-0,042 (0,079)
S+P	1,019 (0,629)	1,089* (0,631)	-0,125 (0,138)	0,12* (0,071)
S+T	1,42*** (0,436)	1,402*** (0,435)	0,182* (0,095)	0,119** (0,049)
P+T	1,933*** (0,31)	1,992*** (0,312)	0,027 (0,068)	0,23*** (0,035)
B+S+P	2,371 (1,949)	2,268 (1,949)	0,388 (0,426)	0,029 (0,22)
B+S+T	5,784*** (1,13)	5,731*** (1,13)	0,2 (0,247)	0,017 (0,127)
S+P+T	5,192*** (0,436)	5,218*** (0,436)	0,227** (0,095)	0,316*** (0,049)
U+B+S+T	4,371** (1,949)	4,507** (1,95)	0,388 (0,426)	0,86*** (0,22)
U+B+P+T	12,371*** (1,949)	12,268*** (1,949)	0,388 (0,426)	0,029 (0,22)
B+S+P+T	12,374*** (0,577)	12,381*** (0,577)	0,08 (0,126)	0,199*** (0,065)
Thorning-Schmidt-regeringen	-0,119 (0,154)	-0,195 (0,163)	0,281*** (0,034)	0,018 (0,018)
Skyld fra starten		0,24 (0,172)		0,831*** (0,019)
Justeret R ²	0,523	0,523	0,242	0,799
N	683	683	683	683

Afhængige variabler er følgende: model 1 og 2: Antal omtaler; model 3 og 4: Ministeren får skyld. Strategikombinationer, der ikke forekommer i datasættet, er ekskluderet. ***, **, *; p < 0,01; 0,05; 0,10; tosidet signifikantstest; standardiserede regressionskoefficienter (standardfej i parentes).

understreger ikke desto mindre pointen om, at forskellige strategier ikke er lige (in)effektive. En konklusion der synes at være robust, hvorfor H2 må forkastes.

Når jeg, i model 4, kontrollerer for, hvorvidt ministeren fremstilles som værende skyldig i første omtale af problemsagen, nuanceres resultaterne fra model 3 på interessant vis. I sådanne situationer har det ingen statistisk signifikant betydning direkte at forsøge at minimere egen skyld. Her er ministrenes eneste udvej at arbejde på problemdimensionen ved eksempelvis at komme med konkrete løsningsforslag.

Bemærk at samtlige modeller i tabel 7 har relativt høj forklaringskraft. Altså samvarierer antallet af omtaler såvel som spørgsmålet om ministerskyld i høj grad med, hvilke(n) spinstrategi(er) ministrene benytter.

For bedre at kunne udtale mig om kausalsammenhænge, har jeg udført en række MANOVA-undersøgelser ved hjælp af OLS-regressionsanalyser, hvor jeg kontrollerer for ressortområde, departementernes orientering, bredden af departementerne samt individuelle karakteristika ved ministrene. Disse analyser understøtter ovenstående resultater og afrapporteres derfor ikke i tabelform.

Analyserne tyder på, at ministre i spidsen for smalle departementer gennemsnitligt får skylden omkring 10 pct. oftere end ministre fra brede departementer, selvom de benytter samme spinstrategi. En mulig forklaring er, at den rådgivning, ministre fra brede departementer får, er bedre, hvorfor de formår at anvende spinstrategierne mere effektivt.

Samtidig tyder analyserne på, at beskæftigelsesministre får skylden oftere end både justitsministre ($\alpha = 0,05$) og fødevarerministre ($\alpha = 0,01$). Altså synes karakteristika ved forskellige ressortområder at påvirke ministrenes muligheder for at anvende spinstrategier succesfuldt.

Endelig er det bemærkelsesværdigt, at ingen af de tre kontrolvariabler selvstændigt påvirker omfanget af omtaler, der knytter sig til en given problemsag. Mediernes opmærksomhed synes således ikke at afhænge af sagsområde, men derimod af sagens karakter, herunder om der er tale om et problem (harm) og dermed et skyldsspørgsmål (agency).

Spinstrategier er hverken mere eller mindre effektive, hvis de anvendes hurtigt

I dette afsnit tester jeg H3 ved at undersøge, hvorvidt mine data understøtter tidligere resultater, der indikerer, at hurtig respons er mere effektiv end langsom (Bobocel og Farrell, 1996).

Det giver ikke mening at undersøge, om lynhurtig tavshed er mere effektiv end langsom tavshed. Derfor operationaliserer jeg hurtig respons som hurtig, aktiv respons. I tabel 8 undersøger jeg, om det har en betydning, hvorvidt mi-

Tabel 8: Undersøgelse af hvorvidt hurtig anvendelse af en aktiv spinstrategi er mere eller mindre effektiv end passivitet i forhold til at minimere antallet af negative omtaler i et sagsforløb samt undgå at få skylden i sidste omtale af problemsituationen

	Model 1	Model 2*	Model 3***	Model 4***
Konstant	1,888*** (0,204)	1,575*** (0,245)	0,62*** (0,033)	0,122*** (0,021)
Aktiv startstrategi	0,34 (0,226)	0,479** (0,234)	-0,192*** (0,037)	0,029 (0,02)
Thorning-Schmidt-regeringen	-0,119 (0,219)	-0,296 (0,232)	0,284*** (0,036)	0,001 (0,02)
Skyld fra starten		0,538** (0,236)		0,859*** (0,02)
Justeret R ²	0,001	0,007	0,115	0,757
N	683	683	683	683

Afhængige variabler er følgende: model 1 og 2: antal omtaler; model 3 og 4: ministeren får skyld. ***, **, *: p < 0,01; 0,05; 0,10; tosidet signifikanstest; ustandardiserede regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

nistrene benytter en aktiv spinstrategi i første omtale af en problemsag (Aktiv startstrategi).

Som tabellen viser, er billedet ikke entydigt. Hvis målet er at minimere antallet af negative omtaler, og ministeren ikke fremstilles som værende skyldig i udgangspunktet, er det bedst at forblive passiv. Kommer ministeren på banen i sådanne situationer, øges antallet af negative omtaler signifikant (model 2). Hvis ministeren derimod fremstilles som skyldig i første omtale af problemsagen, kan ministeren mindske antal omtaler signifikant ved at komme hurtigt på banen (model 2).

Forklaringen kan være, at ministerudtalelser hæver problemsagers nyhedsværdi ved at højne deres væsentlighed, sensationsværdi og måske konfliktniveau (Wolfsfeld, 2011). Dette argument underbygges af, at sager, hvor ministre fremstilles som værende skyldige fra starten, får signifikant flere omtaler end andre sager (model 2).

Hvis målet er at sørge for, at ministeren undgår skyld, tyder resultaterne i tabel 8 på, at ministeren bør komme aktivt på banen så hurtigt som muligt (model 3). Når jeg kontrollerer for, hvorvidt ministeren fremstilles som værende skyldig i første omtale af sagen, forsvinder denne effekt imidlertid (model 4). Den relative størrelse af de ustandardiserede regressionskoefficienter i model 4

tyder på, at mediernes framing af skyldsspørgsmålet spiller en langt større rolle end ministrenes strategiske valg. Dette understøttes af, at forklaringskraften stiger markant fra model 3 til model 4, hvor jeg kontrollerer for mediernes indledende framing af spørgsmålet om ministerskyld.

Der synes altså ikke at være noget entydigt svar på spørgsmålet om, hvorvidt ministre bør benytte en aktiv spinstrategi eller forholde sig passivt til en problemsag under sagens indledning. For at dykke længere ned i spørgsmålet, undersøger jeg i tabel 9 om billedet bliver tydeligere, hvis jeg sammenligner de enkelte, aktive spinstrategier med passivitet. Tabellen viser tydeligt, at hvis målet er at minimere antallet af negative omtaler, så bør ministrene undlade

Tabel 9: Undersøgelse af hvorvidt hurtig anvendelse af de enkelte aktive spinstrategier er mere eller mindre effektiv end passivitet i forhold til at minimere antallet af negative omtaler i et sagsforløb samt undgå at få skylden i sidste omtale af problemsituationen

	Model 1	Model 2	Model 3***	Model 4***
Konstant	1,893*** (0,204)	1,58*** (0,25)	0,625*** (0,032)	0,122*** (0,022)
Startstrategi:				
Undskyldte	-0,002 (1,012)	-0,202 (1,014)	0,341** (0,159)	0,019 (0,087)
Benægte	-0,435 (0,37)	-0,413 (0,369)	0,064 (0,058)	0,028 (0,032)
Minimere skyld	0,764** (0,343)	0,869** (0,345)	-0,134** (0,054)	0,035 (0,03)
Minimere problem	0,175 (0,251)	0,379 (0,268)	-0,302*** (0,04)	0,028 (0,023)
Tavshed	Reference	Reference	Reference	Reference
Thorning-Schmidt-regeringen	-0,132 (0,221)	-0,301 (0,234)	0,273*** (0,035)	0,001 (0,02)
Skyld fra starten		0,534** (0,249)		0,859*** (0,021)
Justeret R ²	0,001	0,007	0,179	0,756
N	683	683	683	683

Afhængige variable er følgende: model 1 og 2: antal omtaler; model 3 og 4: ministeren får skyld. ***, **, *: $p < 0,01$; 0,05; 0,10; tosidet signifikantstest; ustandardiserede regressionskoefficienter (standardfejl i parentes).

at forsøge at fralægge sig ansvar – altså benytte en skyldsminimeringsstrategi (model 1). Med kontrol for, hvorvidt ministeren fremstilles som værende skyldig fra starten, bliver dette billede endnu tydeligere (model 2). Derimod viser tabellen, at passivitet er lige så (in)effektiv som hurtig respons, hvis denne respons er alt andet end forsøg på at minimere egen skyld (model 1 og 2).

På baggrund af tabellens model 3 synes forskellige aktive spinstrategier at kunne påvirke, hvorvidt skyldsspørgsmålet falder positivt eller negativt ud. Når jeg kontrollerer for indledende framing af skyldsspørgsmålet i model 4, bliver disse variationer imidlertid alle insignifikante. Dette stemmer overens med resultaterne i tabel 8 og understreger pointen om mediernes magt – eller medialiseringen af det politiske felt (Mazzoleni og Schulz, 1999).

Opsamlende må jeg afvise H3: Man kan ikke entydigt sige, at hurtig, aktiv respons fra ministrenes side er mere eller mindre effektiv end passivt at se tiden an. Bemærk i den forbindelse, at samtlige resultater i tabel 8 og 9 forbliver robuste ved kontrol for ressortområdernes karakteristika, ministeriernes orientering, departementernes bredde samt ministrenes personlige karakteristika.

Konklusion

Ministre er, som andre mennesker, risikoaverse. Samtidig er de under stort pres. Et pres der ifølge mine data er stigende. Derfor må de ”finde måder, hvorpå de psykologisk kan håndtere presset” (Hood, 2011: 26).

Man kunne tro, at risikoaversion og øget pres ville afspejle sig i øget brug af aktive spinstrategier. Dette er dog ikke tilfældet, hvorfor jeg må forkaste H1. Selvom der er sket visse ændringer i, hvilke strategier ministrene anvender, er ministrenes anvendelse af aktive, ex post spinstrategier ikke øget de seneste 20 år.

Samtidig viser mine undersøgelser, at forskellige spinstrategier i forskellig grad er effektive. Altså forkastes H2. Både når effektivitet operationaliseres som minimering af antal negative omtaler knyttet til en given problemsag og som spørgsmålet om, hvorvidt ministrene får skylden for problemerne, viser mine analyser et tydeligt mønster: Det er bedst at anvende én enkelt, aktiv spinstrategi, næstbedst at forholde sig passivt til problemsagen og værst at anvende flere aktive spinstrategier i kombination. Samtidig er der ingen entydig forskel i spinstrategiernes effektivitet, hvor ministrene kun anvender én strategi per sag.

Endelig viser analyserne, at hurtig, aktiv respons hverken entydigt øger eller mindsker antallet af negative omtaler eller påvirker spørgsmålet om, hvorvidt en minister får skylden. Derfor forkastes H3 ligeledes. Det har derimod stor betydning, hvorvidt ministrene frames som værende skyldige i første omtale af

problemsagerne. Ovenstående resultater kan generaliseres til andre ressortområder og ministerperioder i nyere tid i Danmark.

Resultaterne understreger samtidig vigtigheden af ikke blot at analysere skandalesager men inkludere alle typer problemsituationer – store såvel som små – for at undersøge, hvilke strategier der effektivt lukker sagerne og sørger for, at ministrene undgår at blive fremstillet som værende skyldige.

Note

1. Det samlede datasæt med kodede artikler og problemsager kan rekvireres hos forfatteren.

Litteratur

- Austin, John (1956-57). A plea for excuses. *Proceedings of the Aristotelian Society*, 1956-57. <http://www.ditext.com/austin/plea.html> (2. november, 2013).
- Binderkrantz, Anne Skorkjær, Jørgen Grønnegård Christensen, Peter Munk Christensen, Erik Damgaard, Jørgen Elklit og Henrik Jensen (2009). *Det demokratiske system – Valg, Folketinget, forvaltning og organisationer*, 2. udg. Aarhus: Publizon A/S.
- Bobocel, D. Ramona og Aaron C. Farrell (1996). Sex-based promotion decision and interactional fairness: investigating the influence of managerial accounts. *Journal of Applied Psychology* 81 (1): 22-35.
- Christiansen, Peter M. og Hilmar Rommetvedt (1999). From corporatism to lobbyism? Parliaments, executives, and organized interests in Denmark and Norway. *Scandinavian Political Studies* 22: 195-220.
- Conlon, Donald E. og Noel M. Murray (1996). Customer perceptions of corporate responses to product complaints: the role of explanations. *The Academy of Management Journal* 39 (4): 1040-1056.
- Cook, Timothy E. (2005). *Governing with the News*. Chicago: University of Chicago Press.
- Dansk Oplagskontrol (2013). *Kontrollerede oplagstal – Dansk Oplagskontrol*. <http://www.do.dk/asp/kontrolleredeoplagstal.asp> (25. oktober, 2013).
- DeSantis, Cari (2006). Media strategies for CEOs. *Policy & Practice* 64 (2): 14-16.
- Fischer, Jörn (2012). "... I take political responsibility!": The theoretical and empirical relation between ministerial responsibility and ministerial resignations in Germany. *Public Administration* 90 (3): 600-621.
- Giger, Nathalie og Moira Nelson (2011). The electoral consequences of welfare state retrenchment: blame avoidance or credit claiming in the area of permanent austerity. *European Journal of Political Research* 50 (1): 1-23.
- Gilens, Martin og Naomi Murakawa (2002). Elite cues and political decision-making, i Michael X.D. Carpini, Leonie Huddy og Robert Y. Shapiro (red.), *Research in mi-*

- cropolitics: political decision-making, deliberation and participation*. Greenwich: JAJ Press.
- Henry, Craig (2007). Strategy in the media. *Strategy & Leadership* 35 (4): 52-59.
- Hood, Christopher (2007). What happens when transparency meets blame-avoidance? *Public Management Review* 9 (2): 191-210.
- Hood, Christopher (2011). *The Blame Game: Spin, Bureaucracy, and Self-preservation in Government*. Princeton: Princeton University Press.
- Hvilsom, Frank (2013). Røckerborge går fri af bandepakke. *Politiken*, 30. oktober.
- Kahneman, Daniel og Amos Tversky (1997). Prospect theory: an analysis of decisions under risk. *Econometrica* 47: 263-291.
- Lindhardt, Christian (2000). Aktion mod gensplejset mad. *Politiken*, 3. august.
- Mazzoleni, Gianpietro og Winfried Schulz (1999). "Mediatization" of politics: a challenge for democracy? *Political Communication* 16: 247-261.
- McGraw, Kathleen M. (1990). Avoiding blame: an experimental investigation of political excuses and justifications. *British Journal of Political Science* 20 (1): 119-131.
- McGraw, Kathleen M. (1991). Managing blame: an experimental test of the effects of political accounts. *The American Political Science Review* 85 (4): 1133-1157.
- Mortensen, Peter B. (2012). "It's the central government's fault": elected regional official's use of blame-shifting rhetoric. *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions* 25 (3): 439-461.
- Mortensen, Peter B. (2013a). (De-)Centralisation and attribution of blame and credit. *Local Government Studies* 39 (2): 163-181.
- Mortensen, Peter B. (2013b). Public sector reform and blame avoidance effects. *Journal of Public Policy* 33 (2): 229-253.
- Moynihan, Donald P. (2012). Extra-network organizational reputation and blame avoidance in networks: the Hurricane Katrina example. *Governance: An International Journal of Policy, Administration, and Institutions* 25 (4): 567-588.
- Pedersen, Michael R. (1998). De ældre lades i stikken. *Politiken*, 25. august.
- Pierson, Paul (1996). The new politics of the welfare state. *World Politics* 48 (2): 143-179.
- Poulsen, Peter C. (1994). Minister beklager langstrakt voldssag. *Politiken*, 14. august.
- Rigsrevisionen (2009). *Beretning til Statsrevisorerne om brugen af særlige rådgivere*. Rigsrevisionen, Folketinget.
- Rothenborg, Michael (2013). Strandtudse kan stoppe Nordeuropas største skydebane. *Politiken*, 31. marts.
- Shaw, Jerry I. og James A. McMartin (1977). Personal and situational determinants of attribution of responsibility for an accident. *Human Relations* 30 (1): 95-107.
- Slothuus, Rune (2010). When can political parties lead public opinion? Evidence from a natural experiment. *Political Communication* 27 (2): 158-177.

- Stark, Alastair (2011). The tradition of ministerial responsibility and its role in the bureaucratic management of crises. *Public Administration* 89 (3): 1148-1163.
- Strömbäck, Jesper (2008). Four phases of mediatization: an analysis of the mediatization of politics. *International Journal of Press Politics* 13 (3): 228-246.
- Sulitzeanu-Kenan, Raanan (2010). Reflections in the shadow of blame: When do politicians appoint commissions of inquiry? *British Journal of Political Science* 40 (3): 613-634.
- Thesen, Gunnar (2013). When good news is scarce and bad news is good: government responsibilities and opposition possibilities in political agenda-setting. *European Journal of Political Research* 52: 364-389.
- Togeby, Lise, Jørgen Goul Andersen, Peter Munk Christiansen, Torben Beck Jørgensen og Signild Vallgård (2003). *Magt og demokrati i Danmark – Hovedresultater fra magtudredningen*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Twight, Charlotte (1991). From claiming credit to avoiding blame: the evolution of congressional strategy for asbestos management. *Journal of Public Policy* 11 (2): 153-186.
- Weaver, Kent R. (1986). The politics of blame avoidance. *Journal of Public Policy* 6 (4): 371-398.
- Wiese, Anna Sophie (2011). *Danske politikeres brug af blame-avoidance strategier i praksis*. Upubliceret speciale, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.
- Wolfsfeld, Gadi (2011). *Making Sense of Media & Politics: Five Principles in Political Communication*. New York: Taylor & Francis.